

Ραδίκια σπορά φύτεμα καλλιέργεια

/ Γενικά

Είναι τα πιο γνωστά από τα καλλιεργούμενα χόρτα. Συναντώνται αυτοφυόμενα παντού στα λιβάδια, στους κάμπους, στα βουνά, στις άκρες των δρόμων και γενικώς σε όλα τα ανοικτά μέρη. Με τα πρωτοβρόχια τού φθινοπώρου αρχίζει η βλάστηση και η εμφάνισή τους στις αγορές, όπου βρίσκουν μεγάλη κατανάλωση για το φύλλωμά τους. Προτιμούνται πάντοτε ως είδος σαλατικό, επειδή η πικρά ουσία που περιέχουν, η λεγομένη κιχωρίνη, τα κάνει να είναι τονωτικά, ηπατικά και γενικά υγιεινό, προπάντων το αφέψημά τους, δηλαδή το ραδικοζούμι.

Τα ραδίκια είναι της οικογένειας των συνθέτων και μοιάζουν πολύ με τις πικραλίδες, αποτελούν όμως άλλο είδος (*Taraxacum Dens -Leonis*) και δεν έχουν χονδρές και μακριές ρίζες όπως εκείνες.

Αν και βρίσκονται παντού και συγκομίζονται άφθονα από τα αυτοφυόμενα, ωστόσο, γίνεται και συστηματική καλλιέργεια αυτών ιδίως σε μέρη με μεγάλη καταναλωτική ζήτηση, όπως συμβαίνει κοντά στις πολυκατοικημένες πόλεις. Η καλλιέργειά τους γίνεται όπως στα λοιπά λαχανικά, κηπευτική είτε αγροτική.

Σπέρνονται κατά μήνα Σεπτέμβριο και διαδοχικώς μέχρι Μάιου ή και όλο το χρόνο, στα πεταχτά. Απαιτείται 1-1,5 οκ. σπόρου για ένα στρέμμα ή 4-6 δράμια δράμια για 10 τετρ. μέτρα. Θέλει άφθονο λίπασμα, κοπριά, 3.000 οκάδες στο στρέμμα και χημ. λίπασμα 6-8-8 ή 6-8-12 και σε ποσότητα 60-80 οκ. το στρέμμα, ή 240-320 δράμια για 10 τετρ. μέτρα. Κατά το σκάψιμο σκορπίζεται η κοπριά και το λίπασμα και παραχώνονται. Έπειτα γίνεται η σπορά και σκεπάζουμε το σπόρο σε βάθος 1 πόντο με το ρεστέλλο. Μετά την σπορά, αν ο καιρός είναι ξηρός, ποτίζουμε για να διευκολύνουμε το φύτεμα.

Όταν ο σπόρος αρχίζει να φυτρώνει και στον κήπο υπάρχουν γυμνοσάλιαγκες, για να προφυλάξουμε τα ραδίκια από αυτούς, που τα καταστρέφουν, σκορπίζουμε σκόνη ασβέστη και οι γυμνοσάλιαγκες καίονται, όταν ο καιρός είναι βροχερός πρέπει να επαναλάβουμε το σκόρπισμα. Δίνουμε βοτανίσματα, αραίωμα και σκάλισμα. Ποτίσματα κατά τους θερινούς μήνες. Το μάζεμα αρχίζει 2-3 μήνες από τη σπορά και διαδοχικώς. Απόδοση 2,5.-4 χιλ. οκάδες κατά στρέμμα.

Στη κηπευτική η σπορά ενεργείται σε σπορείο, μέσα σε προετοιμασμένες βραγιές ή γύρω για μπορντούρες άλλων λαχανικών. Οι σπόροι ρίχνονται σε ανοιγμένα παράλληλα αυλάκια, σε βάθος 8-10 πόντους, όπου όμως σκεπάζονται ελαφρά, πατιούνται λίγο και κατόπιν ποτίζονται.

Η σπορά αυτή μπορεί να λαμβάνει χώρα από το Μάρτιο μέχρι του Ιουνίου. Όταν βλαστήσουν και τα νεαρά φυτά αναπτυχθούν κάπως πρέπει να αραιώνονται σε τρόπο ώστε τα διατηρούμενα να απέχουν μεταξύ τους 7 έως 8 πόντους. Δύναται όμως να εφαρμόζεται και μεταφύτευση, όταν τα φυτά αποκτήσουν 4-5 φύλλα, οπότε αυτά τοποθετούνται πάλι κατά γραμμές και σε αποστάσεις ανάλογες, όπως στη προηγούμενη περίπτωση. Οι επόμενες καλλιεργητικές εργασίες συνίστανται από 1-2 σκαλίσματα και τα αναγκαία ποτίσματα, ώστε, καθ' όλο το καλοκαίρι, το χώμα να διατηρείται πάντα δροσερό. Κατά το μήνα Οκτώβριο-Νοέμβριο πρέπει να γίνεται επιχωμάτωσης των αυλακιών, για το σκοπό να αποκτώνται φύλλα τρυφερά και ασπριδερά.

Η συγκομιδή αρχίζει από τον επόμενο Φεβρουάριο μέχρι του Απριλίου με αποκοπή των φύλλων κοντά στο λαιμό των φυτών, τα όποια αναβλαστάνουν και

συγκομίζονται πάλι τον επόμενο φθινόπωρο. Με αυτό τον τρόπο η εκμετάλλευση της καλλιέργειας μπορεί να διαρκέσει 3-4 χρόνια.

Στην αγροτική καλλιέργεια η σπορά γίνεται σε ανοικτό κάμπο, υστέρα από μια καλή προετοιμασία του εδάφους με 1-2 οργώματα και ανάλογες λιπάνσεις. Η σπορά εφαρμόζεται κατά γραμμές σε αποστάσεις 25-30 πόντους η μία της άλλης, σε ανοιγόμενα αυλάκια, όπου οι σπόροι σκεπάζονται ελαφρά με ένα σβάρνισμα. Για κάθε στρέμμα απαιτούνται 300-400 δράμια σπόρου περίπου.

Μετά τη βλάστηση δεν απαιτούνται παρά 1-2 σκαλίσματα και τα αναγκαία ποτίσματα, προπάντων όταν ο καιρός πηγαίνει ξηρός.

Παραγωγή σπόρου

Για τα άγρια ραδίκια οι σπόροι μπορούν να μαζεύονται και από τα αυτοφυόμενα στα λιβάδια και αλλαχού, για δε τα ήμερα από μητρικά φυτά τα οποία διατηρούνται επίτηδες σε αραιές αποστάσεις.

Η συγκομιδή πρέπει να γίνεται όταν ωριμάσουν οι σπόροι, κατά Μάιο-Ιούνιο, εγκαίρως όμως γιατί παρασύρονται εύκολα από τούς ανέμους.

Ποικιλίες:

Ραδίκια κοινά. Είναι τα γνωστά αυτοφυή των λιβαδιών.

Ραδίκια ορεινά, με φύλλα πολύ οδοντωτά.

Ραδίκια πλατύφυλλα, με φύλλα πολλά, σχηματίζουν πλούσιες τούφες.

Ραδίκια πρώιμα με φύλλα πλατιά που βλασταίνουν νωρίς την άνοιξη.

Πηγές: Ο λαχανόκηπος του σπιτιού-Νικολάου Βοσινιώτη-Αθήνα 1941

Ο πρακτικός οδηγός του λαχανόκηπου-Λάμπρου Οικονομίδου-Αθήνα 1940

Κιχώριο-Cichorium intybus

Άλλες ονομασίες: Πικροράδικο, πικραλίδα Οικογένεια: Αστεροειδών-Asteraceae

Πολυετή φυτά που φτάνουν ένα μέτρο. Τα συναντάμε σχεδόν παντού σε ακαλλιέργητους τόπους. Μαζεύονται από το φθινόπωρο με τις πρώτες βροχές έως το τέλος της άνοιξης.

Βράζονται και τρώγονται με λαδολέμονο ή μαγειρεμένα με κρέας.

Ταράξακο το φαρμακευτικό-*Taraxacum officinalis*

Άλλες ονομασίες: Αγριοράδικο, πικραλίδα, αγριομάρουλο Οικογένεια: Αστεροειδών-*Asteraceae*

Πολυετές αυτοφυές φυτό που φυτρώνει σε όλο τον κόσμο και φτάνει τα 25 εκατοστά ύψος.

Το συναντάμε σε ακαλλιέργητους τόπους και σε χωράφια σαν ζιζάνιο. Πολλαπλασιάζετε εύκολα από τους σπόρους του την άνοιξη. Τα φύλλα του είναι οδοντωτά, ανόμοια μεταξύ τους και μικρότερα από το κοινό ραδίκι *cichorium*. Τα άνθη του ξεπετάγονται από μικρούς βλαστούς από τη βάση του φυτού είναι μικρά, οδοντωτά και έχουν χρυσαφένιο χρώμα.

Τα αγριοράδικα μαζεύονται από τον χειμώνα μέχρι την άνοιξη και τρώγονται ωμά σε σαλάτες ή βραστά, σκέτα ή με κρέας . Ακόμη τα φύλλα του μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε λαχανόπιτες μαζί με άλλα χόρτα.

Τέλος το *taraxacum* είναι ισχυρό διουρητικό και μειώνει την ποσότητα των υγρών μέσα στο σώμα, αλλά αντίθετα με τα άλλα διουρητικά που προκαλούν απώλεια καλίου, τα φύλλα του περιέχουν μεγάλες ποσότητες καλίου που τις παρέχουν στον οργανισμό. Η ρίζα και τα φύλλα του χρησιμοποιούνται για την πρόληψη αλλά και την καταπολέμηση της πέτρας στη χολή.

Συμπέρασμα

Τα ραδίκια είναι φυτά πολυετή, δηλαδή ζουν πολλά χρόνια και αν τα μαζεύουμε προσεκτικά μπορούμε να τρώμε συνέχεια από το ίδιο μέρος, χωρίς να χρειάζεται να ξανασπέρνουμε κάθε χρόνο και το σημαντικότερο δεν χρειάζονται πότισμα το καλοκαίρι... Ταυτόχρονα είναι πλούσια σε βιταμίνες μέταλλα και ιχνοστοιχεία και αποτελούν ένα φυσικό φάρμακο στο χωράφι μας.